

Hjullastare Grävmaskin Grävlastare
Teleskoptruck Dumper

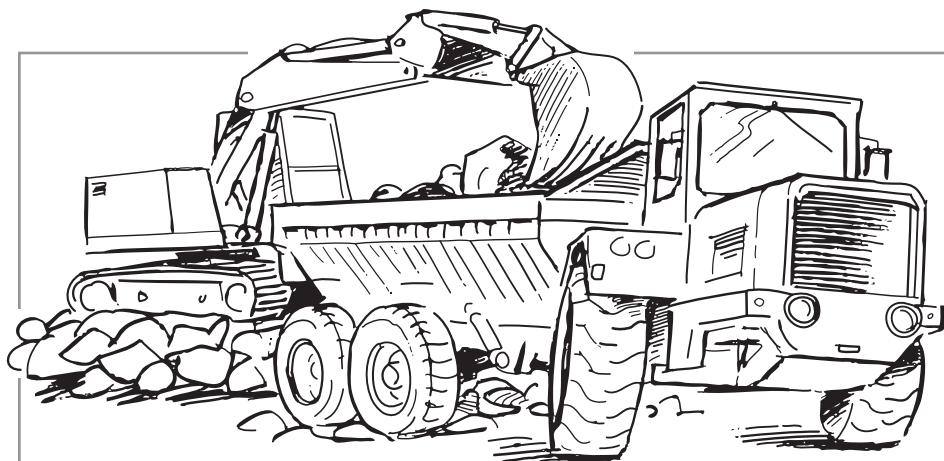

**Klimatanläggning
i förarhytt**

Klimatet i förarhytten är en viktig arbetsmiljöfaktor

På förare av hjullastare, grävmaskiner, grävlastare, teleskoptruckar och dumprar ställs ofta krav på precision. Ofta finns det också oskyddade människor i närheten. Förutom att föraren ska ha rätt kompetens måste maskinen i sig vara beskaffad så att arbetet kan utföras på ett för alla säkert sätt.

Klimatet i förarhytten är därför en viktig säkerhetsfaktor. För varmt i hytten kan orsaka att föraren blir trött och ouppmärksam. Föraren försöker då ofta ordna korsdrag, vilket kan ge obehag i form av muskelvärk och stelhet. För kallt i förarhytten gör att föraren får sämre reaktion, sikten kan bli sämre då det lätt bildas imma på rutorna och körningen blir ryckig. Både för varmt och för kallt ger dålig arbetsmiljö. Lagom är bäst.

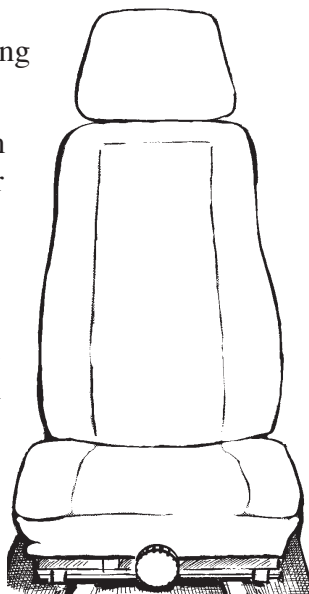
*Rätt arbetstemperatur är en självklarhet för dyra maskiner.
Rätt arbetstemperatur bör vara en självklarhet även för
människan som kör den dyra maskinen.*

A/C eller ECC?

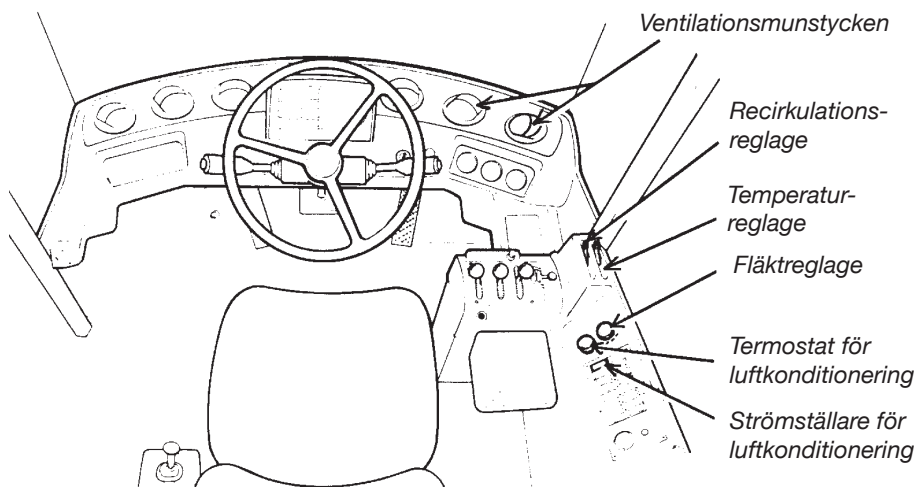
Det finns två grundsystem för klimathållning i förarhytter: A/C och ECC.

Med A/C, så kallad luftkonditionering, kan man kyla luften i förarhytten. Problemet är att det ofta blir för kallt i hytten genom att föraren glömmer att stänga av kylningen i rätt tid.

En automatisk klimatanläggning, så kallad ECC, är temperaturstyrd. Man ställer in en behaglig temperatur varpå klimatanläggningen automatiskt sköter temperaturhållningen i förarhytten.

*Det ska vara skönt
att arbeta*

Bilden visar ett exempel på klimatanläggning i förarhytt.

Det finns en branschöverens- kommelse...

Sveriges Byggindustrier, Maskinentreprenörerna, Byggnads och SEKO har sedan 1998 respektive 2001 en överenskommelse om att förarhytter till hjullastare, grävmaskiner, grävlastare, teleskoptruckar och dumprar med maskinvikt över två ton, ska vara utrustade med klimatanläggning i förarhytten. Detta gällde all nyinvestering i maskiner levererade efter 1 januari år 2000, under förutsättning att det var tekniskt möjligt.

Senare gjordes en överenskommelse att alla maskiner enligt överenskommelsen ovan skulle vara utrustade klimatanläggningar senast den 1 juli 2008.

...och arbetsmiljöavtal

Arbetsmiljöavtalens syfte är att, utifrån en helhets-
syn på arbetsmiljön, minska sjukfrånvaro, arbets-
olyckor och arbetsjukdomsfall genom en integre-
ring av arbetsmiljöfrågorna som en del av företagets
produktion.

Också Arbetsmiljöverket ställer krav...

Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2006:4, Användning av arbetsutrustning, Bilaga A, A 3.1.3 anger följande:

En hytt för skydd mot kyla eller värme skall vara försedd med anordning för god luftväxling och anordning som kan hålla lämplig temperatur.

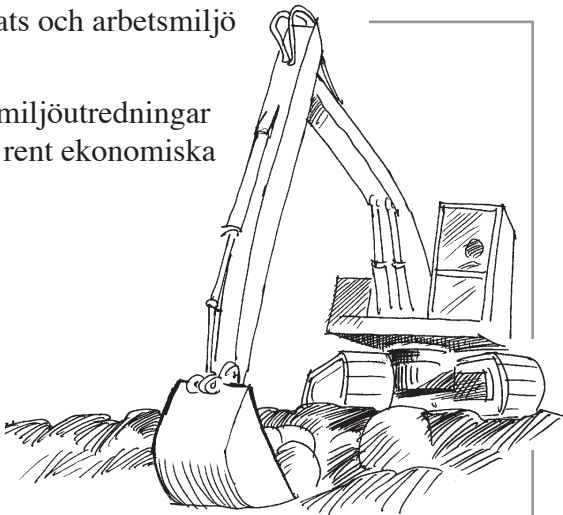
Samråd alltid med föraren vid maskininvesteringar!

Vid nyinvestering i arbetsmaskiner bör föraren ges möjlighet att medverka i företagets maskinval.

Det är ju förarens arbetsplats och arbetsmiljö det handlar om.

Praktiska tester och arbetsmiljöutredningar bör få väga lika tungt som rent ekonomiska bedömningar.

Utnyttja maskinförarens kunskap, krav och erfarenheter utifrån det arbete föraren och den nya maskinen ska uträtta.

Bra arbetsmiljö kostar inte!

Dålig arbetsmiljö kostar alltid i form av olägenheter, buller och föroreningar, sämre arbetsresultat, bristande engagemang, dålig motivation och sjukskrivningar.

Genom att prioritera Hälsa, Miljö och Säkerhet vid maskininvesteringar där arbetsgivare och arbetstagare planerar investeringen gemensamt, skapas förutsättningar för att investeringen ska bli lönsam.

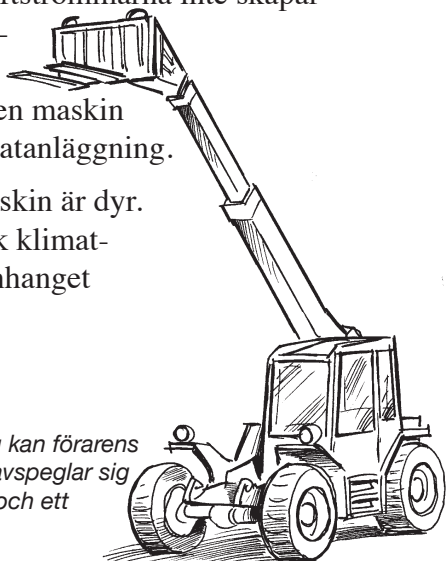
En modernt utrustad maskin med klimatanläggning och god förarmiljö är den bästa garantin för att maskinen ska kunna utnyttjas maximalt.

Det är oftast bättre att köpa nytt än att komplettera i efterhand

Förarhyttens konstruktion har stor betydelse för klimatanläggningens funktion. Hytten måste vara speciellt utformad så att luftströmmarna inte skapar drag eller stora temperaturskillnader. Det är därför nästan alltid bäst att köpa en maskin med fabriksmonterad klimatanläggning.

En modern entreprenadmaskin är dyr. Pristillägget för automatisk klimatanläggning är en i sammanhanget relativt liten kostnad.

Med en automatisk klimatanläggning kan förarens arbetsmiljö förbättras avsevärt. Det avspeglar sig ofta i ökad trivsel, minskad frånvaro och ett effektivare utnyttjande av maskinen

En bra förarhytt bör vara standard- utrustad med automatisk klimat- anläggning, ECC

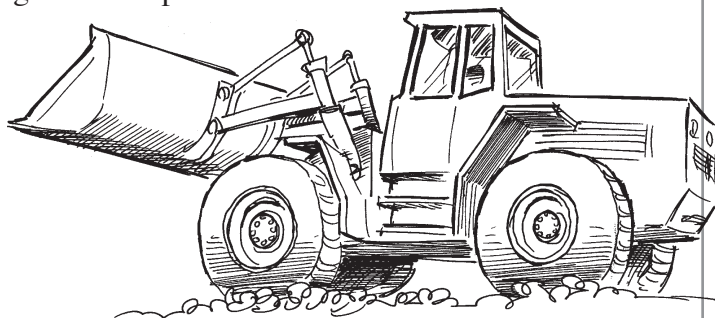
Hjullastare, grävmaskin, grävlastare, teleskoptruck och dumper bör vara standardutrustade med automatisk klimatanläggning ECC i förarhytten.

Det är en rimlig arbetsmiljöstandard att förarhytten ska kunna erbjuda ren luft och ett bra klimat.

Skötsel och underhåll

Förarplatsen och alla dess funktioner ska vara lätta att sköta och underhålla så att hyttmiljön kan bli den bästa. I en fungerande internkontroll ingår att upp-
rätta rutiner för maskinens skötsel och underhåll, där alla känner sig delaktiga och tar sitt ansvar för arbetsmiljön.

Arbetsmaskinen ska kunna fungera maximalt. Förutsättningen är då att föraren också kan fungera maximalt. Det går bäst om förarhytten har en behaglig arbetstemperatur.

Automatiska klimatanläggningar är lätta att ställa in så att de ger en behaglig arbetstemperatur oavsett yttre väderförhållanden. Automatiken sköter hyttklimatet så att föraren istället kan ägna sig åt att köra säkert.

Checklista för klimatanläggning vid maskininvestering

Hjullastare • Grävmaskin • Grävlastare • Teleskoptruck • Dumper

Vid köp av arbetsmaskin:

JA		NEJ
☐	Maskinen är standardutrustad med automatisk klimatanläggning	☐
☐	Klimatanläggningen är fabriksmonterad	☐
☐	Klimatanläggningen är eftermonterad	☐
	<i>Vid eftermonterad klimatanläggning:</i>	
	Hur gammal är den? _____	år
	Antal luftutsläpp? _____	st
☐	Maskinen är standardutrustad med manuell klimatanläggning	☐
☐	Finns användarinstruktioner?	☐
☐	Finns möjlighet till service och reservdelar?	☐
☐	Har samråd skett med föraren?	☐

Bygghandels- och Maskinentreprenörernas Centrala Arbetsmiljöråd

Sveriges Byggindustrier, Byggnads, Maskinentreprenörerna, SEKO

